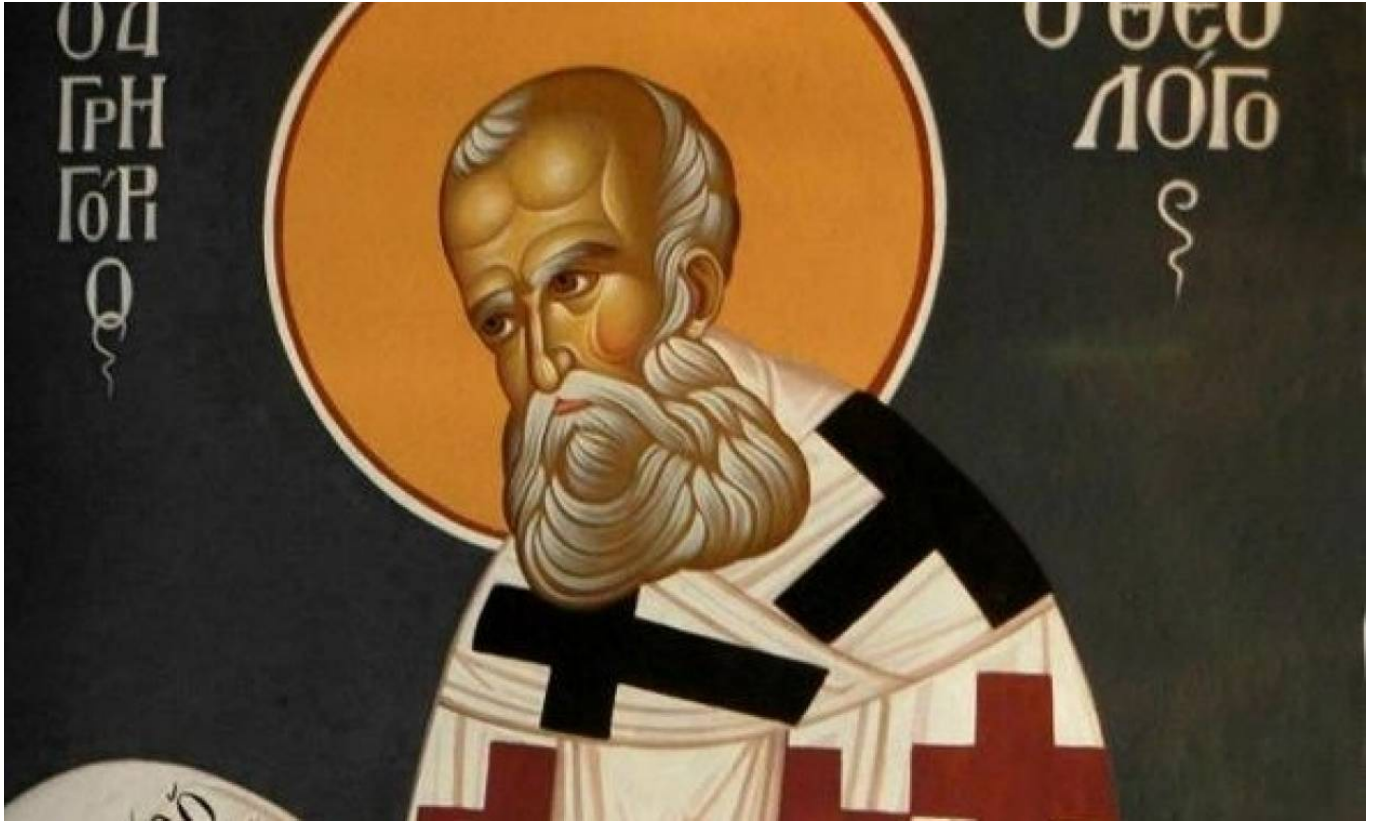

Η ιδανική φιλία κατά τον Άγιο Γρηγόριο τον Θεολόγο

/ [Επικαιρότητα](#)

Ἡ ἰδανικὴ φιλία ἀνθεῖ σέ περιβάλλοντα ἀμόλυντα ἀπὸ τὴν ἁμαρτία καὶ τὴν συναναστροφή τῶν κακῶν καὶ τῶν πονηρῶν.

Ἡ γοητεία τοῦ κακοῦ καὶ ἡ φαυλότητα τῆς ζωῆς ἔχουν ἀμαυρώσει ὅλα τὰ καλὰ τοῦ βίου μας. Καί μεταξύ αὐτῶν τῶν καλῶν συμπεριλαμβάνονται καὶ οἱ φιλίες. Κάτω ἀπὸ τό γενικό ξεπεσμό καὶ ἐξευτελισμό τῆς ζωῆς χάθηκαν ἢ ἀλλοτριώθηκαν κι αὐτές. Κι ὅμως, φίλοι μου, ὅλοι ἔχουμε ἀνάγκη μιᾶς γνήσιας, ἀληθινῆς, δυνατῆς καὶ πραγματικῆς φιλίας. Δύσκολα κτίζονται τέτοιες φιλίες. Εὐκόλα καταστρέφονται. Κι ὅσοι ἀπέκτησαν τέτοιες ζηλευτές φιλίες ἔζησαν εὐτυχισμένοι. Γι' αὐτό θά σᾶς δώσω τὴν συνταγὴ τῆς ἰδανικῆς φιλίας. Ὅχι ἐγώ. Ἐσεῖς τό ξέρετε, ὅτι πάντα ἀφήνω ἐκείνους πού ξέρουν τὰ θέματα τῆς ζωῆς μας καλύτερα ἀπὸ μᾶς νά μᾶς ποῦν τὴν σοφὴ συμβουλὴ τους. Ἔτσι ἀνεκάλυψα στὸν ἅγιο Γρηγόριο τὸν Θεολόγο τίς προϋποθέσεις μιᾶς μεγάλης φιλίας, σάν αὐτή, πού εἶχε ὁ ἴδιος μέ τὸν Μέγα Βασίλειο. Ὁ ἴδιος ἔλεγε, ὅτι «ἐφαίνετο νά ἔχωμεν οἱ δύο μας μίαν ψυχὴν πού ἐκατοικοῦσεν εἰς δύο σώματα. Τότε πλέον ἐγίναμεν τὰ πάντα ὁ ἓνας διὰ τὸν

ἄλλον, ὁμόστεγοι, ὁμοτράπεζοι, συμφυεῖς, ἀποβλέποντες εἰς τό ἴδιο καί πάντοτε αὐξάνοντες ὁ ἕνας τόν πόθο τοῦ ἄλλου, ὥστε νά γίνη θερμότερος καί μόνιμος».

Ἄς δοῦμε λοιπόν πῶς ἐκτίσθη αὐτή ἡ ζηλευτή, εὐλογημένη καί πασίγνωστη φιλία τῶν δύο μεγάλων ἀνδρῶν καί ἁγίων πατέρων μας. Ἔτσι θά διδαχθοῦμε κι ἐμεῖς τά μεγάλα μυστικά τῆς εὐτυχισμένης ζωῆς.

Ἡ ἀληθινή φιλία πρέπει νά εἶναι «θεῖος καί φρόνιμος ἔρω» ἀπηλλαγμένος ἁμαρτίας. Γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος: «Οἱ σωματικοί ἔρωτες, καθὼς ἀφοροῦν τά πράγματα πού περνοῦν, περνοῦν κι ἐκεῖνοι ὅπως τά ἔαρινά λουλούδια. Οὔτε ἡ φλόγα μένει, ὅταν τά ξύλα τελιώσουν, ἀλλά χάνεται μαζί μέ αὐτά πού τήν τρέφουν, οὔτε ὁ πόθος ὑπάρχει, ὅταν τό προσάναμμα σβήσῃ. Οἱ θεῖοι ὅμως καί φρόνιμοι ἔρωτες, ἐπειδὴ ἀναφέρονται εἰς κάτι σταθερόν, διά τοῦτο ἀκριβῶς εἶναι μονιμώτεροι καί ὅσον περισσότερον παρουσιάζεται τό κάλλος των τόσον περισσότερον συνδέουν τούς ἔραστές μέ αὐτό καί μεταξύ των. Αὐτός εἶναι ὁ νόμος τοῦ ἰδικοῦ μας ἔρωτος».

Μιά δυνατή φιλία γεννᾶται, ὅταν οἱ φίλοι διεξάγουν κοινό ἀγῶνα καί ἀμιλλῶνται εἰς τήν κατάκτησιν τῶν ὑψηλῶν κορυφῶν τῆς ἀρετῆς. Γράφει γι' αὐτή τήν κοινή ἐπιδίωξιν τοῦ ἰδίου καί τοῦ Μεγάλου Βασιλείου ὁ ἅγιος Γρηγόριος: «Κοινή ἐπιδίωξις καί τῶν δύο ἡ ἀρετή καί ἡ συμμόρφωσις τῆς ζωῆς μας πρὸς τίς μελλοντικές ἐλπίδες». Ἐξομολογεῖται διά τόν θεῖον πόθον των: «Τήν ἐπιδίωξιν αὐτήν ἔχοντες ἐμπρὸς μας κατευθήναμεν τήν ζωήν μας ὁλόκληρον καί κάθε ἐνέργειάν μας· μᾶς ὠδηγοῦσεν ἡ ἐντολή καί ἡκονίζαμεν ὁ ἕνας εἰς τόν ἄλλον τήν ἀρετήν μας καί εἴμεθα, ἐάν δέν εἶναι ὑπερβολικόν τοῦτο νά εἴπω, ὁ ἕνας διά τόν ἄλλον κανὼν καί μέτρον, μέ τά ὅποια διακρίνεται τό ὀρθόν καί τό μή ὀρθόν».

Ἡ ἰδανική φιλία ἀνθεῖ σέ περιβάλλοντα ἀμόλυντα ἀπό τήν ἁμαρτία καί τήν συναναστροφή τῶν κακῶν καί τῶν πονηρῶν. Προσέξτε ἰδιαίτερα τίς συνετές παρατηρήσεις τοῦ ἁγίου Πατέρα μας Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου: «Ἀπό τούς σπουδαστές μας συναναστρεφόμεθα, ὅχι βέβαια τούς πιό ἀνήθικους ἀλλά τούς πιό φρόνιμους· οὔτε τούς πιό ἐριστικούς ἀλλά τούς πιό εἰρηνικούς καί ἐκείνους πού ἡ συναναστροφή των εἶναι ὠφελιμώτερα. Διότι ἐγνωρίζαμεν ὅτι εἶναι εὐκολώτερον νά λάβῃς τήν ἀσθένειαν παρά νά χαρίσῃς τήν ὑγείαν. Καί εἰς τά μαθήματα ἐφθάσαμεν νά χαιρώμεθα ὅχι μέ τά πιό εὐχάριστα ἀλλά μέ τά πιό ὠφέλιμα. Ἐπειδὴ καί ἀπό αὐτά οἱ νέοι συμμορφώνονται πρὸς τήν ἀρετήν ἢ τήν κακίαν». Μακάρι ὅλοι μας νά μπορέσουμε νά κάνουμε αὐτές τίς ἀθάνατες συμβουλές κανόνες καί νόμους ζωῆς.

Ἡ ἀληθινή φιλία στηρίζεται στούς ἀποστολικούς λόγους καί νόμους: «ὅποιος ἀγαπᾷ δέν ζητεῖ τίποτε διά τόν ἑαυτόν του». Καί «Διά τῆς φιλαδελφίας νά γίνεσθε

φιλόστοργοι μεταξύ σας. Νά προλαμβάνη ὁ καθένας τούς ἄλλους εἰς τό νά τούς ἀποδίδῃ τιμήν». Αὐτά ἐφήρμοζαν οἱ θεϊκοί πατέρες, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἴδιος σεβαστός πατέρας μας Γρηγόριος: «Ἀγωνιζόμεθα καί οἱ δύο, ὅχι ποιός νά ἔχῃ ὁ ἴδιος τό πρωτεῖον, ἀλλά πῶς νά τό παραχωρήσῃ εἰς τόν ἄλλον· τήν εὐδοκίμησιν ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου τήν ἐθεωρούσαμεν ἰδικήν μας... πρέπει νά πεισθῇτε ὅτι ἐζούσαμεν ὁ ἕνας μέσα εἰς τό εἶναι τοῦ ἄλλου καί δίπλα εἰς τόν ἄλλον». Ἡ ἀγάπη καί ὁ σεβασμός πού εἶχε ὁ ἅγιος Γρηγόριος εἰς τόν Μέγα Βασίλειον φαίνεται στά πιό κάτω λόγια μέ τά ὁποῖα συγκρίνεται ὁ ἴδιος μέ τόν φίλο του. Γράφει: «Τό ὠραιότερον εἶναι ὅτι ἐσχηματίσθη ἀπό ἐμᾶς μία ἀδελφότης πού ἐκεῖνος διεμόρφωνε καί κατηύθυνεν ὡς ἀρχηγός μέ κοινές ἱκανοποιήσεις, μολονότι ἐγώ ἔτρεχα πεζός δίπλα εἰς ἄρμα Λυδικόν (ταχυδρόμον δηλαδή), ὅπου καί ὅπως ἐπήγαιεν ἐκεῖνος».

Τήν ἀληθινή φιλία συνδέει καί ὁ κοινός σκοπός τῆς ζωῆς. Ἐτσι ἄρχισε ἡ φιλία μας, ἀποκαλύπτει ὁ θεῖος πατέρας «καθώς μέ τό πέρασμα τοῦ καιροῦ ὠμολογήσαμεν τόν πόθον μας ὁ ἕνας εἰς τόν ἄλλον καί ὅτι αὐτό πού μᾶς ἐνδιέφερε ἦταν ἡ φιλοσοφία, τότε πλέον ἐγίναμεν τά πάντα ὁ ἕνας διὰ τόν ἄλλον».

Τήν γνήσια φιλίαν συνδέουν οἱ κοινές ἀρχές καί οἱ κοινές ἀντιλήψεις. Γι' αὐτό τό θέμα γράφει ὁ ἅγιος Γρηγόριος: «Τίποτε, νομίζω δέν ἀξίζει, ἐάν δέν ὀδηγεῖ εἰς τήν ἀρετήν καί δέν κάνει καλυτέρους ὅσους ἀσχολοῦνται μέ αὐτό. Διά τούς ἄλλους ὑπάρχουν διάφορες ὀνομασίες ἢ ἀπό τόν πατέρα ἢ ἀπό τήν οἰκογένειαν ἢ ἀπό τό ἐπάγγελμα καί τίς πράξεις των. Ἐμεῖς ὅμως ἔχομεν τό μέγα προσόν καί ὄνομα νά εἴμεθα καί νά λεγώμεθα χριστιανοί. Αὐτό ἦτο ἡ μεγαλυτέρα καύχησις γιά μᾶς».

Ἡ μεγάλη φιλία ἐκδηλώνεται μέ τρυφερότητα, εὐαισθησία, στοργή καί φιλαδελφία. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἀναφέρεται εἰς τόν φίλον του καί τόν ἀποκαλεῖ «ὁ ἐμός Βασίλειος». Δηλαδή «ὁ δικός μου Βασίλειος». Ἐτσι γίνεται, ὅταν ἡ φιλία εἶναι ἀνιδιοτελής, καθαρή καί λουσμένη στό φῶς τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καί ἀρετῆς. Τί λέτε; Πῶς σᾶς φαίνονται αὐτά; Δοκιμάστε τα καί θά βεβαιωθῇτε, ὅτι θά σᾶς βοηθήσουν νά δημιουργήσετε γερές καί ἰσχυρές φιλίες, πού θά ἀντέξουν στόν χρόνο καί στήν τρικυμία τῆς ζωῆς σας.

Αὕτη ἡ φιλία τῶν ἀγίων ἀνδρῶν διεφημίσθη παντοῦ εἰς τόν τότε κόσμον καί ἔμεινεν εἰς τήν ἱστορίαν. Τό ὁμολογεῖ ὁ ἴδιος ὁ ἅγιος Γρηγόριος. Γράφει: «Αὐτά ἔκαμαν νά γίνωμεν γνωστοί εἰς τούς διδασκάλους καί τούς συναδέλφους μας, γνωστοί εἰς ὅλην τήν Ἑλλάδα, καί μάλιστα εἰς τούς πιό ἐπιφανεῖς Ἑλληνες. Εἴχαμεν πλέον ξεπεράσει τά σύνορα τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἔγινε σαφές ἀπό διηγήσεις πολλῶν. Ἦκούοντο οἱ διδάσκαλοί μας εἰς ὅσους ἠκούοντο αἱ Ἀθῆναι, συνακουόμεθα καί ἐμεῖς οἱ δύο καί συναναστρεφόμεθα εἰς τόσους ἀνθρώπους, εἰς ὅσους καί οἱ δάσκαλοί μας καί δέν ἤμεθα ἕνα ζεῦγος ἄσημον καί κοντά καί μακράν τῶν

διδασκάλων μας».

Ὁ ἴδιος θεοφόρος καί ἁγιοπνευματοκίνητος Πατέρας ἔγραψε καί τό ωραιότατον ἐγκώμιον τῆς φιλίας:

«Μέ τίποτε ἀπό ὅ,τι ὑπάρχει εἰς τόν κόσμον δέν μπορεῖ κανείς νά συγκρίνη ἕνα πιστόν φίλον, καί τό κάλλος του δέν ἔχει ὅρια». «Ὁ πιστός φίλος εἶναι ἰσχυρά προστασία» (Σοφ. Σολ. ς' 14-15) καί βασίλειον ὀχυρωμένον. Ὁ πιστός φίλος εἶναι ἔμψυχος θησαυρός. Ὁ πιστός φίλος εἶναι πολυτιμότερος ἀπό χρυσάφι καί ἀπό πολλούς πολυτίμους λίθους. Ὁ πιστός φίλος εἶναι κῆπος περιφραγμένος καί πηγὴ σφραγισμένη, τά ὁποῖα ἀνοίγουν πότε-πότε διά νά τά ἐπισκεφθῇ καί νά τά ἀπολαύσῃ κανείς. Ὁ πιστός φίλος εἶναι λιμάνι ἀναψυχῆς. Ἄν δέ εἶναι καί πιό συνετός, πόσον καλύτερον εἶναι τοῦτο; Ἐάν δέ εἶναι καί πολύ μορφωμένος καί διαθέτῃ παντοειδῆ μόρφωσιν, τήν ἰδικήν μας λέγω καί ἐκείνην ἢ ὁποῖα ἦτο κάποτε ἰδική μας, πόσον καλύτερον εἶναι αὐτό; Ἐάν δέ καί υἱός τοῦ φωτός (Ἰωάν. ιβ' 36, Ἐφεσ. ε' 8), ἢ ἄνθρωπος τοῦ Θεοῦ (Δ' Βασιλ. α' 9), ἢ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος προσεγγίζει τόν Θεόν (Ἰεζεκιήλ μγ' 19), ἢ ἔχει ἀνωτέρας, πνευματικές ἐπιθυμίας (Δαν. θ' 23), ἢ εἶναι ἄξιος νά φέρῃ ἕνα χαρακτηρισμόν ἀπό ἐκείνους μέ τούς ὁποίους τιμᾷ ἡ Γραφή τούς ἐνθέους καί ὑψηλούς, οἱ ὁποῖοι ἀνήκουν εἰς ἀνωτέραν τάξιν, γεγονός τό ὁποῖον ἀποτελεῖ ἤδη δῶρον τοῦ Θεοῦ καί εἶναι σαφῶς ἀνώτερον ἀπό τήν ἰδικήν μας ἀξίαν».

Ταῦτα ἐκ τῶν ἔργων τοῦ ἱεροῦ Πατρός Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου:

α) Λόγος μγ' «Εἰς τόν Μέγαν Βασίλειον» παρ. 19, 20, 21. Ε.Π.Ε. τ. 6 σελ. 161 καί ἐξῆς.

β) Λόγος ια' «Εἰς Γρηγόριον Νύσσης ἐπιστάντα μετά τήν χειροτονίαν» παρ. 1. Ε.Π.Ε. τ. 1 σελ. 285.

Πηγή: **agiameteora.net**